

Công nghệ sẽ là trụ cột của kinh tế Việt Nam trong 10 năm tới

Hiện nay, người tiêu dùng Việt đang có xu hướng chuyển sang “cashless” - không sử dụng tiền mặt, thay đổi kinh doanh truyền thống sang kinh doanh trực tuyến. “Trong 10 năm tới, ngành công nghệ sẽ là trụ cột của Việt Nam” - đó là nhận định của ông Tường Nguyễn (đồng sáng lập siêu ứng dụng thanh toán MoMo) với tri thức trẻ người Việt tại Mỹ trong Tọa đàm trực tuyến về nhân lực công nghệ diễn ra ngày 7/8/2022. Sự kiện diễn ra trong khuôn khổ chương trình “Vòng tay nước Mỹ 10” do Hội Thanh niên Sinh viên Việt Nam tại Hoa Kỳ và S-World tổ chức từ 6/8 đến 21/8/2022.

Các diễn giả tại Tọa đàm.

Đặt mục tiêu cao - mơ giấc mơ lớn

Học tập và làm việc trên đất Mỹ và sau đó gây dựng thành công startup “Kỳ lân” MoMo, trước khi nhắc tới những yếu tố quan trọng để vượt qua thách thức do bối cảnh, ông Tường Nguyễn kể lại hành trình học MBA tại Chicago và tìm công việc thực tập trên đất Mỹ thời khủng hoảng kinh tế năm 2004, khi những nhà tổ chức lớn như Lehman Brother lần lượt đóng cửa, các đối tác nhiều trường đại học như Google cũng tạm dừng tuyển dụng. “Mọi tính toán trở nên vô nghĩa lúc bấy giờ vì không biết mọi thứ sẽ đi về đâu, hàng ngày phải nghe tin xấu rất nhiều” - ông Tường kể lại tâm trạng hoang mang lúc bấy giờ. “Nhiều du học sinh khi ấy bị cắt giảm tài trợ, nhà trường tìm được ngân hàng cho vay tiền để học nhưng với lãi suất rất cao”.

Với nỗ lực tìm kiếm một cơ hội thực tập sinh, ông Tường Nguyễn có việc thực tập mùa hè tại Chicago. Từ đây, việc tìm hiểu khái niệm mobile payment (thanh toán điện tử) giúp ông có thêm ý tưởng ra đời và xây dựng MoMo. Theo ông Tường, dù bối cảnh khủng hoảng khác nhau từ lạm phát, dịch bệnh, nhưng điểm chung của việc thích nghi chính là thái độ chấp nhận của bản thân. Việc chấp nhận hoàn cảnh không có nghĩa là chịu khuất phục, mà để an yên trong tâm và bắt đầu có sự thích nghi trong hành động. “Ở khía cạnh nào đó, nhờ khủng hoảng kinh tế thì MoMo mới có thể ra đời và phát triển như ngày hôm nay”, ông Tường nói và chia sẻ về sự thích nghi của doanh nghiệp chuẩn bị khi đối mặt với giai đoạn khủng hoảng của xã hội. Ngoài yếu tố “tâm bình yên trong cơn bão” - tâm thế thích nghi và niềm tin về sự tốt đẹp, ông Tường nhấn mạnh vai trò của đồng đội trong thời kỳ khó khăn. Sự gắn kết, tương trợ được thể hiện và kết nối rõ nhất trong thời điểm khó khăn.

Ông Tường đưa ra lời khuyên cho sinh viên chuẩn bị ra trường, đặc biệt là những sinh viên trong ngành công nghệ là cần có tầm nhìn đủ dài trong sự nghiệp và có giấc mơ. Phương châm “aim high - dream big” (đặt mục tiêu cao - mơ giấc mơ lớn) cũng đã được ông áp dụng khi xây dựng MoMo và để vượt qua lúc khó khăn. Ông chia sẻ, dù tự hào là tiên phong trong ngành

thanh toán điện tử Việt Nam, song thời điểm 12 năm trước đây, không ai hiểu ví điện tử là gì. Điều “sượng” nhất của startup là được sai, được sáng tạo và đặt ra mục tiêu lớn. “Vì vậy, ngoài ví điện tử, doanh nghiệp đã mở rộng sang lĩnh vực tài chính, đầu tư chứng khoán, phát triển mini app và chuyển đổi số cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ (SME)” - ông Tường chia sẻ.

Với nhận định ngành công nghệ thông tin (IT) sẽ là trụ cột kinh tế Việt Nam trong 10 năm tới và hạn chế phụ thuộc nhiều vào việc khai thác tự nhiên, ông Tường mong muốn có trí thức trẻ Việt Nam tại Mỹ trong lĩnh vực công nghệ trở về chung tay phát triển đất nước. “Tại Việt Nam, thị trường công nghệ đang phát triển rất tốt, nhà đầu tư nước ngoài có niềm tin vào Việt Nam khi tỷ lệ áp dụng công nghệ ngày một cao” - ông nói.

Trí thức trẻ cần tìm “đường đua riêng” cho bản thân

Tại sự kiện, các diễn giả đã chia sẻ về những câu chuyện bản thân, bài học kinh nghiệm và chọn việc làm công nghệ và những yếu tố, kỹ năng quan trọng cần có. Từ góc độ nhà tuyển dụng của một tập đoàn đa quốc gia, chị Trang Trần - Trưởng bộ phận Tuyển dụng Shopee Việt Nam khuyến khích tâm thế “chưa biết đủ nhiều”. Cụ thể là tinh thần học hỏi, sẵn sàng tiếp thu điều mới, biết quan sát thị trường và đặt câu hỏi liệu có thể làm gì tại thị trường, lĩnh vực đó. Chị Trang dẫn câu chuyện của bản thân khi chuyển từ lĩnh vực non-tech sang thương mại điện tử. Tư duy trong lĩnh vực non-tech giúp bản thân có nhiều góc nhìn khác nhau về sự việc, dễ thích ứng công việc mới, môi trường làm việc mới, từ đó đem lại thành công hơn trong vị trí hiện tại.

Điển hình như Shopee, sự thích nghi với những biến động mới được thể hiện ở việc đội ngũ hỗ trợ người mua, người bán, vận chuyển làm việc với tinh thần cống hiến, nhiều chương trình, sự kiện hỗ trợ tiêu thụ nông sản của Shopee nhận được nhiều hưởng ứng và ủng hộ. “Với ngành e-commerce, thời điểm Covid-19 lại là lúc tạo ra nhiều giá trị tích cực cho cộng đồng” - chị Trang chia sẻ về những giá trị mà công nghệ tạo ra cho cộng đồng trong bối cảnh dịch bệnh.

Đánh giá về bối cảnh khi các công ty công nghệ toàn cầu bước vào tình trạng “hiring-freeze” (ngưng tuyển dụng) và “layoff” (cắt giảm nhân sự) hiện nay, anh Chân Lê - Quản lý nhân sự tại TruEra (Mỹ) cho rằng, tình trạng này là bình thường và khuyên những sinh viên mới ra trường “không nên đặt hết trứng vào một giỏ”, nghĩa là biết tính toán để không bỏ lỡ cơ hội phỏng vấn và đặc biệt không áp lực phải vào những công ty công nghệ lớn. Anh Chân Lê cũng cho rằng, các bạn trẻ không nên so sánh, cần tìm kiếm đường đua riêng cho bản thân. “Mình muốn làm và bỏ tâm trí, tâm sức vào làm”, anh nói và cho rằng, việc các công ty công nghệ lớn ngưng tuyển dụng có thể là cơ hội để startup tại Mỹ tăng cường chiêu mộ nhân tài. Du học sinh có thêm cơ hội để thử sức với mô hình công nghệ mới.

Đồng quan điểm với Chân Lê, anh Khang Phạm - Kỹ sư Học máy tại Mỹ và tác giả cuốn sách Machine Learning Design (top 10 trên Amazon) cho rằng, du học sinh làm việc tại các startup công nghệ trong tình trạng các doanh nghiệp lớn ngưng tuyển dụng sẽ có thêm kỹ năng và ý tưởng mới khi làm việc tại môi trường startup. Anh cập nhật thêm, các công việc trong lĩnh vực học máy (machine learning) không ảnh hưởng nhiều do cắt giảm nhân sự và ngưng tuyển dụng, trong khi nhóm việc phát triển phần mềm (software development) có thể ảnh hưởng nhiều từ tình trạng này. Khoảng thời gian này có thể giúp các bạn sinh viên “đi chậm hơn” trên định hướng dài hạn của bản thân, bình tĩnh xử lý vấn đề.

Theo chị Trang Trần, tới thời điểm hiện nay, thị trường Việt Nam chưa chịu nhiều tác động tiêu cực từ tình trạng này. Tuy nhiên, nhiều công ty Việt hiện cân nhắc về dòng tiền và cân nhắc kỹ

càng hơn việc lựa chọn ứng viên trong thời điểm này. Nhà tuyển dụng thường cân nhắc ứng viên nhằm đánh giá kiến thức chuyên môn và kỹ năng cần thiết để thực hiện công việc, khả năng học những thứ mới; đánh giá về khả năng phù hợp với văn hoá doanh nghiệp; và đánh giá về lý do lựa chọn doanh nghiệp đó để làm việc. Đại diện của Shopee cho rằng, du học sinh sống và làm việc ở nước ngoài có lợi thế về tư duy toàn cầu, lối suy nghĩ cấu trúc và khả năng làm việc trong môi trường đa văn hoá, từ đó đưa đến những ý tưởng mới, tạo giá trị cho doanh nghiệp. Ngoài ra, du học sinh có lợi thế tiếp cận nhiều loại kỹ năng khá đặc biệt nhưng chưa hẳn phát triển tại Việt Nam như phân tích dữ liệu.

Tại sự kiện, các diễn giả đều cho rằng, một trong những yếu tố cần thiết của du học sinh ra trường tìm việc làm trong ngành IT là dám nghĩ dám làm, dám thử sức. “Việc đặt mục tiêu ngắn hạn trong tầm đạt được có thể khiến bản thân dễ thất vọng nếu đạt được mục tiêu. Hãy đặt những mục tiêu dài hạn”, anh Khang Phạm nói và cho biết, hiện có nhiều công nghệ mới, sẵn chơi mới mà sinh viên có thể thử sức và thử sai, không dẫn đo trong khoảng thời gian cần trang bị nhiều kỹ năng và kinh nghiệm thực tế.

Hải Triều

Nguồn: TẠP CHÍ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM.